

Tisztelt Képviselő-testület!

A múzeumi pályázattal kapcsolatos tudnivalók és a jelenlegi helyzet összefoglalása

A Petőfi 200 elnevezésű Bicentenáriumi Emlékévben a Petőfihez kapcsolható emlékhelyek különböző jellegű fejlesztésekre pályázhattak.

A Nemzeti Kulturális Alap (NKA) által meghirdetett meghívásos pályázatok zászlóshajója a Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM), lebonyolítója a Magyar Irodalmi Emlékházak Egyesülete (MIRE). A Petőfi Irodalmi Múzeum kezdeményezésére megalakult szervezet az irodalmi emlékházak, múzeumok megőrzésének, korszerű működtetésének és fejlesztésének munkáját segíti. A MIRE a nyertes pályázók, így az Aszódi Integrált Kulturális Intézmény pályázatának megvalósítását segítő mentorként van jelen. Az AIKI mentora Dr. Szilágyi Judit főmuzeológus, a PIM munkatársa.

Az AIKI két különböző, de egymástól elválaszthatatlan pályázati lehetőségre kapott konkrét meghívást. Egyrészt pályázhattunk műemléki rekonstrukcióra, illetve az intézmény infrastrukturális fejlesztésére, amelyre 680 millió Ft célösszeget különített el a pályázató, másrészt egy új állandó kiállítás megvalósítására, amelynek célösszege 80 millió Ft volt.

Konkrétan a következő fejlesztésekre pályáztunk.

1. A Petőfi Múzeum főépülete – az egykori latin iskola, majd algimnázium, kollégium, jelenleg múzeum – műemléki rekonstrukciójára és tetőterének beépítésére.
2. Az egykori rajzterem – ma galéria – épületének stabilizálására, két termének egybenyitására, fűtésének megvalósítására és tetőterének beépítésére.
3. Az egykori alumneum (tápitézet, menza) – ma raktár - iroda - restaurátor műhely – épületszárny villanyhálózatának korszerűsítésére.
4. Egy új kiszolgáló épület, aula megépítésére, amely összeköti a múzeum és a galéria épületét, s amelynek fogadóterében terveztük elhelyezni a pénztárat a múzeumi bolttal, a mosdóhelyiségeket, a múzeum emeletére vezető lépcsőházat és az épületegyüttest kiszolgáló gépészetet.

Fontos szerepe van a pályázatunkban annak, hogy a múzeum épületében a Petőfi korabeli teremstruktúra ne sérüljön, hogy a lépcsőház kerüljön ki az épületből, s az emelet onnan legyen megközelíthető, ahonnan eredetileg is volt, az épület hátsó traktusából. Igen fontos szempont az is, – miután a gyűjtemény az utóbbi évtizedekben jelentékenyen gyarapodott – hogy a múzeumi kiállító tér is növekedjék az új épület megépítésével, valamint a jelenleg az épület közepén elhelyezett lépcső kiváltásával.

A pályázatainkat hiánypótlás nélkül benyújtottuk.

A kiállítás megvalósítására megkaptuk a megpályázott 80 millió Ft-ot, az épületegyüttes fejlesztésére azonban, indoklás nélkül, 180 millió forinttal kevesebbet ítélték meg. Az elvonás következtében az eredeti pályázat tartalmát csökkentenünk kellett. Időközben az NKA megbízta Karácsony Tamás építésszt, egyetemi docenst és Nagy Gergely építészmérnököt, hogy szakmai mentorként segítsék a munkánkat. A pályázatunk építész terveit a PLAN LIBRE Bt. készítette el, magát a tervezést a Kalácska Építész Kft. végzi. A mentorok és a pályázatot elnyert tervezők segítségével csökkentettük a pályázatban megfogalmazottakat oly módon, hogy az elsődleges célok ne sérüljenek. Majd elszabadult az infláció, amely a helyzetet tovább súlyosbította.

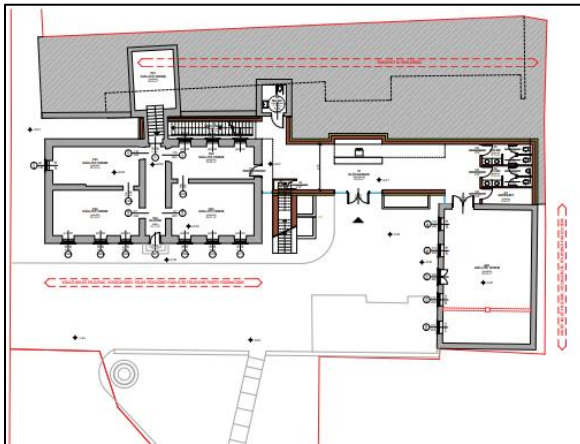
Mindezekre válaszként, a következő lépésekkel igyekeztünk, igyekszünk csökkenteni a beruházás költségét.

1. Lemondtunk a raktár - iroda - restaurátor műhely épületszárny villanyhálózatának korszerűsítéséről.
2. Lemondtunk a múzeum épület tetőterének beépítéséről. A pályázatunkban egy múzeumpedagógiai színteret terveztünk itt kialakítani. A múzeumpedagógia a pályázatban centrális helyet foglal el, ezért ennek máshol kell majd az épületegyüttesben helyet biztosítani.
3. Lemondtunk a galéria tetőterének beépítéséről. Itt a pályázatunkban kiadható szálláshelyek kialakítását terveztük, amely a fenntarthatóság, azaz az önkormányzat általi fenntartás nagyságrendjének csökkentése tekintetében lett volna fontos.

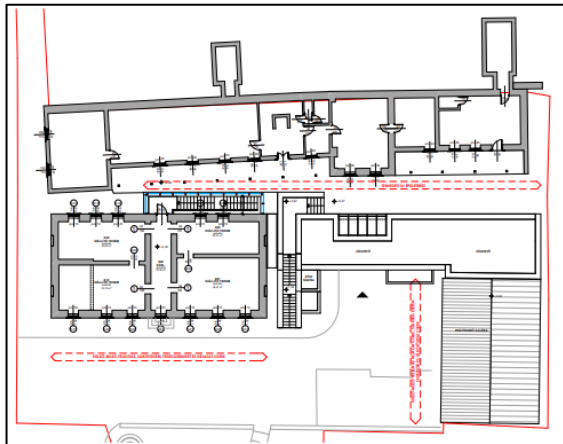
A pályázat tartalmának karcsúsítása ellenére, tervezői költségbecslés szerint 186 millió Ft hiányzott a megmaradt célok megvalósítására. Majdnem „fillérre” annyi, amennyit megvont az NKA.

4. Negyedik lépésként a tervezők leszűkítették a múzeum és a galéria épülete közt megépítendő épület szélességét, egyszerűsítették néhány, a korábbi vázlattervekben szereplő építészeti megoldást.

Ennek köszönhetően a hiány lecsökkent cca. 142 millió Ft-ra. Íme, a karcsúsított terv!

Földszint

Emelet

Javaslat a helyzet megoldására

Egyrészt javaslom a pályázat tartalmának további szűkítését.

5. A Galéria helyreállítására, vizesedésének megállítására, két termének egybenyitására és a fűtésének kialakítására a tervezők 60 millió Ft-tal számolnak. A legszükségesebb munkák elvégzése cca. 10 millió Ft-ba kerülne. A csapadékvíz elvezetését oldanánk meg, valamint a repedő épület kerülne összepántolásra, megakadályozva a további állagromlást. Ezzel a lépéssel és egy újabb tervezői szűkítéssel (kisebb lett a tetőablak, stb.) a hiány lecsökkenthető 79 millió Ft-ra.

A galéria továbbra is időszakos kiállítóterként működhet, a fogadótérrel egybenyitható, s továbbra is, tavasztól őszig használható lenne. Annak ellenére, hogy a tervezett fejlesztés későbbre marad, magát a pályázatban megfogalmazottakat ez nem befolyásolja, a MIRE tájékoztatása szerint, az NKA tudomásul veszi, hogy a csökkentett pénzüsszeggel párhuzamosan a célok megvalósíthatósága is szűkül.

Másrészt javaslom, hogy Aszód Város Önkormányzata vállaljon részt a projekt további csonkítását elkerülendő, a megmaradt célok megvalósításának érdekében, a hiányzó összeg előteremtésében. Erre a következőképpen teszek javaslatot.

1. A 2023. évi költségvetésben 15 millió Ft-ot terveztünk a lakótelepi Gondozási Központ udvarának rendezésére. Ez jövőre is megvalósítható, hiszen már vagy három éve szó van róla. Meglátásom szerint, az összeg, csekély áldozatvállalással, átcsoportosítható.
2. Az Elektromos Gyűjteménynek otthont adó Petőfi utca 4. számú épületet az AIKI munkatársai fel fogják szabadítani, tekintettel arra, hogy az ott elhelyezett gyűjteményt az AIKI átveszi (erről a képviselő-testületi döntés már megszületett). Javaslom az épület értékesítését, s a befolyó

összegnek a múzeumi projektre történő ráfordítását. Emlékeim szerint, egy korábbi értékbecslés hozzávetőlegesen 30 millió Ft-ra tartotta az épület értékét.

3. A projektet 2024. június végéig kell befejezni, így az átnyúlik a következő költségvetési évbe. A hiányzó összeg a számítások szerint 40 millió Ft nagyságrendű. A Képviselő-testület az ideit, illetve a 2024-es költségvetési évre, erre az összegre, véleményem szerint, a város működését nem veszélyeztetve, határozatával vállalhat garanciát.

Önkormányzati anyagi áldozatvállalás esetén a 79 millió Ft-tal megnövelt beruházás önkormányzati önrésze így 14 %-ot jelentene, azaz ebben az esetben a pályázat intenzitása 86 %-os, ami egy pályázat esetén, ismerve a megvalósítandó célt, jónak tartható.

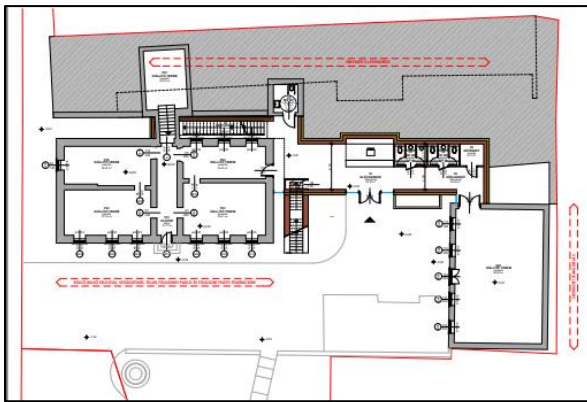
Mindenféleképpen tegyünk lépéseket annak érdekében, hogy más célforrást is megkeressünk, amely csökkenthetné az önkormányzat vállalását. Erre a Képviselő-testület hatalmazza fel a polgármestert, aki a pályázóval – AIKI – együtt tegye meg a szükséges lépéseket.

4. Forduljon a Képviselő-testület a pályázat kiírójához (NKA), ismertesse az előállt helyzetet, s kérje a támogatást csökkentő döntés felülvizsgálatát, egyben a támogatás növelését.
5. Forduljon a Képviselő-testület hivatalosan az országgyűlési képviselőkhöz, Vécsey Lászlóhoz, s kérje, járjon közbe kérésünk ügyében, segítsen csökkenteni az Önkormányzatunkra nehezedő terheken.
6. Forduljon a Képviselő-testület hivatalosan Pest Vármegye Közgyűléséhez, s kérjen segítséget abban, hogy a vármegye egyik jeles intézményének fejlesztésében vállaljon szerepet.

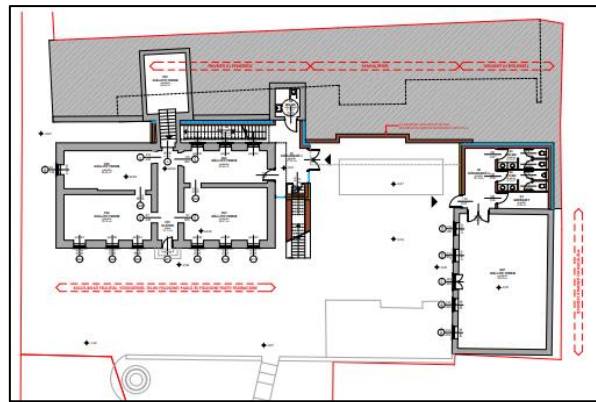
Mi történik, ha a hiányzó összeg nem fog rendelkezésre állni?

A tervezők négyvariációs javaslatot adtak.

1. Teljes megvalósítás	142.000.000 Ft hiány
2. Galéria épületének részleges felújítása	79.000.000 Ft hiány
3. Csökkentett méretű előcsarnok, Galéria részleges felújítása	41.000.000 Ft hiány
4. Előcsarnok részleges kiépítése, Galéria részleges felújítása	9.000.000 Ft hiány

3. sz. változat

4. sz. változat

Az 1. számú változatot már elvetettük.

A 2. és 3. számú változat közel ugyanazt tudja. Számomra, egyelőre értelmezhetetlen, hogy miért kerül a 2. számú változat 38 millió Ft-tal többbe, mint a 3. számú változat. Ugyanis mindkét változat esetében minden tartalmi rész (mosdók, gépészet stb.) beépül, csupán a 3. számú változat 30 m²-rel kisebb lesz. Lehetséges, hogy az a plusz 30 m² 38 millió Ft-ba kerül? E tekintetben tájékoztattam Pásztor József tervező úrnál, a testületi ülésre ad választ a kérdésre.

Mindkét esetben (2. és 3. sz. változat) megvalósul a múzeum épületének műemléki helyreállítása, a galéria részleges felújítása, megépül az előcsarnok, rendeződik a környezet és elkészül az új állandó kiállítás. A két változat között az a különbség, hogy míg a 2. számú változat egy kényelmes, többfunkciós aula teret nyújt, ahol megtarthatók a múzeumpedagógiai foglalkozások is, addig a 3. számú változat egy zsúfolt előteret hoz létre. Az előcsarnokoknak pedig éppen az a lényege, hogy van levegőjük.

A 4. számú változat esetén az új megépítendő előcsarnok három részre lenne bontva. Megépülnének a vizesblokkok, a külső lépcsőház, de nem épülne meg maga a fogadótér. Ezzel a plusz funkciók teljes mértékben elvesznének. Nem az lenne a kérdés, hogy bővül-e a kiállításra berendezhető tér, hanem az, hogy a jelenlegi térnél mennyivel csökken. A főbejárat ugyanis maradna a jelenlegi, ami azt jelenti, hogy egy termet elveszítünk a fogadó funkció (pénztár, múzeumi bolt, ruhatár) kialakításával. A látogatók ellenőrzése is nehézkessé válna, ugyanis a mosdókhöz igen kényelmetlen módon, az udvaron keresztül kellene átmenni. Arról nem beszélve, hogy a galéria fűtése nem készül el, a mosdókat azonban fűteni kell. Ráadásul a múzeum épület befogadóképessége miatt, egyszerre csak egy csoportot, osztályt lehetne fogadni. Rossz idő esetén mit fog tenni a kint rekedt csoport?

Ennek a variációnak a választása esetén, nevezetesen, ha az előcsarnok épület középső része nem épül meg, az egész elképzelés sérül, elveszíti egyik leglényegesebb elemét a pályázat. Ismerve a hazai viszonyokat, későbbi megépítése is, több mint kétséges. Miután a jelenlegi számítások szerint 70 millió Ft-ba kerül a megépítése, én magam úgy látom, ha most nem épül meg, a mi életünkben nem is fog. A 4. számú változat elvetését javaslom.

4. számú változat

Melyek azok a szempontok, amelyek az önkormányzati szerepvállalás, így az összekötő-fogadó épület létrehozása mellett szólnak?

1. Történelmi szempont

Petőfi Sándor életműve nem csupán helyi, hanem országos, de mondhatni világszínvonalú. Ez Aszód egyik legerősebb hívószava. Emlékének őrzését elődeink éppen olyan fontosnak tartották, mint mi magunk is. Kerek évfordulóit sorozatosan valamilyen jeles mű létrehozásával tették emlékezetessé, emelték utódaik számára példaként. Így avattak emléktáblát az iskola falán közel az 50. évfordulóhoz, így rendeztek országos rendezvényt, ahová különvonattal érkeztek a fővárosból a résztvevők a 100. évfordulón, így rendezték az épület előtti teret és nyitottak meg új állandó kiállítást a 150. évfordulón, s így nyithatnánk meg új távlatokat a múzeum életében a 200. évforduló alkalmakor.

2. Építészeti szempontok

A Petőfi Múzeum épületegyüttese egy organikus fejlődés útján alakult ki. Az 1770-es évek elején megépült a földszintes latin iskola. Pont száz esztendővel később elkészült a ráépítés, s alakult ki az emeletes épület mai formája. Ezt követően építették fel a rajztermet, majd a két épület fölött az alumneumot, amely most irodaként, tárgyalóként funkcionál. A múlt század elején épültek az alumneum két oldalán fokozatosan az épületszárnyak, amelyek tetőterét az 1990-es évek elején, már a mi életünkben építette be Pest Megye Önkormányzata. Ezt a kiteljesedést koronázhatnánk meg mi a fogadó épület megépítésével.

Egy olyan új múzeumi teret hoznánk létre, amely aulaként szolgálna. Ebben a fogadótérben lehetne belépőt és különböző kiadványokat, szüveníreket vásárolni. Le lehetne ülni, pihenni egy kávéra, üdítőre. Ide, a fogadótérbe, be lehetne jönni belépőjegy nélkül. A hely közösségi térként, találkozó helyként működhetne. Nyitvatartási időben és azon kívül is alkalmas lenne egyesületek, alapítványok kuratóriumi üléseinek helyszínéül, továbbá informális intézményi, baráti, üzleti megbeszélések találkozási-pontjaként. Ebből az aulából történne a belépés mind a földszinti Petőfi kiállításba, s innen lehetne feljutni a külső lépcsőházon keresztül az emeleti muzeológiai kiállításba, s ebből a fogadótérből be lehetne lépni a Galériába is. Egy egészen új, izgalmas világ alakulhatna ki. Itt lennének kialakítva az előírásoknak megfelelő mosdók, amelyek jelenleg hiányoznak, valamint az épületgépészet.

3. Muzeológiai, közművelődési szempont

Az, hogy a múzeum és a galéria egy légtérbe kerül, bejárható lesz egy helyről mindhárom kiállítás úgy, hogy nem kell kimenni az udvarra, az megfizethetetlen előnyökkel jár. Nem csupán rossz idő esetén. Egyrészt a látogatók kényelmét szolgálja: letehetik a ruhájukat a ruhatárban, megnézhetik a teljes kiállítást, miközben megpihenhetnek a fogadó térben.

Jó idő esetén a fogadó épület előtti téren kültéri asztalokat, székeket helyezhetünk el, amely mintegy kerthelyiség is működhetne. Itt a diákok is kulturált körülmények között tölthetnék el az iskola utáni szabadidejüket. Napjainkban is nagyon sok diák, fiatal időzik itt szívesen.

A fogadó térben megtartható a kiállítás és a múzeum bemutatása, innen indulhatnak a különböző tárlatvezetések, helyszíne lehet múzeumpedagógiai foglalkozásoknak. Előny, hogy egyszerre több látogató, csoport fogadható. Városunkban két általános iskola és két gimnázium működik, de a Galga mente diáksága is számottevő. Az ő oktatásuk, múzeumbarátá nevelésük különleges színtere lehet egy nagyobbá váló intézmény. Mindezek mellett a fogadó térrel bővül a kiállítótér is, ahol érdekes, a kiállításba nem kerülő nagyméretű tárgyak is kiállíthatók. Mindezek alapján a Múzeum vonzása, profilja strukturálódik, bővül. Tekintettel arra, hogy a Múzeum épületegyüttesében három kiállítást terveztünk, amelyekre, a pályázat értelmében, a jegyek külön-külön is megvásárolhatók lesznek, az összekötő épület nélkül ez a tervzet megvalósíthatatlan lesz.

Kiemelendő még, hogy a fogadó épület megépülésével az AIKI közművelődési és közönségkapcsolati szinterei egy olyan térrel bővülnének, amely a város kulturális kínálatát komoly mértékben megnövelnék, színesítenék.

4. Vagyongazdálkodási szempont

A Petőfi Múzeum épületegyüttese Aszód Város Önkormányzata tulajdonába adása folyamatban van. Minden fejlesztésével városunk vagyona jelentősen gyarapodik. A Petőfi 4. számú ingatlan értékesítésével nem veszít városunk vagyont, hiszen az a pénz az új épületben realizálódik. A Petőfi 4. „lakhatóvá” tétele egyébként komoly anyagi ráfordítást igényelne, amelynek megvalósítása, az önkormányzati tulajdonú intézmények, épületek valamint az utak, járdák folyamatos felújításának igényét ismerve, nem reális.

5. Városfejlesztési, városmenedzseri szempont

A sorozatos lemondások ellenére, a majdnem komplexnek nevezhető terv egy olyan közösségi tér létrehozását eredményezheti, amely ékessége lesz a városunknak. Megfelelő menedzseri munkával a Petőfi Múzeum turisztikai és idegenforgalmi célponttá fejleszthető, ami egyéb városi projekteket, vállalkozásokat motiválhat.

Városunk egy újabb komoly hívó szóval lesz gazdagabb, ami így hangzik:

A megújult Petőfi Múzeum!

Aszód, 2023. április 5.

Tisztelettel!

Asztalos Tamás, alpolgármester